

Θά συντριβοῦν οἱ παράνομοι

«ΑΓΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ, ΜΟΝΟΝ ΜΕ ΕΓΚΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ»

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 29 Ὀκτωβρίου. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. — Ὁ Πρόεδρος Μακάριος προέβη σήμερον εἰς βαρυσημάντους δηλώσεις, διὰ τῶν ὁποίων προειδοποιεῖ τὸν στρατηγὸν Γρίβαν ὅτι ἡ κυπριακὴ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ πατάξῃ πάσαν παράνομον, ἐπιπολιον δράσιν. Ἀμέσως μετὰ τὰς δηλώσεις αὐτάς τοῦ Κυπρίου Προέδρου ἐπισημῶς ἀνεκοινώθη ὅτι αὐταὶ ἐπέχουν καὶ θέσιν ἐνάρξεως ἀγῶνος κατὰ τῶν παρανόμων. Ὅσα ἀνέφερον ὁ Πρόεδρος Μακάριος θά ὑλοποιηθοῦν ἀμέσως, διὰ μέτρων τὰ ὅποια θά θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ Κυβέρνησις.

Τὰ κυριώτερα σημεῖα τῶν δηλώσεων τοῦ Προέδρου Μακαρίου ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1.—Ὁ στρατηγὸς Γρίβας δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσφύγῃ εἰς παράνομον δράσιν. Δύναται, ἐάν θέλῃ, νὰ πολιτευθῇ δημοσίως καὶ ἐλευθέρως.

2.—Διὰ ν' ἀναλάβῃ ὁ κ. Γρίβας ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως, ὀφείλει νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, διότι «οὐτε ἐκεῖνος οὔτε ἐγώ, οὔτε οἰσοδῆπι ἄλλος», ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβῇ τὴν Ἑλλάδα εἰς πολεμικὴν περιπέτειαν.

3.—Ἐδήλωσα σαφῶς καὶ ἐπανειλημμένως, πρὸς τὰς κατὰ καιροὺς Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις, ὅτι ἀδιστακτικῶς θά ἐκήρυττον τὴν Ἐνωσιν ἂν ἡ Ἑλλάς ἦτο ἐτοίμη νὰ δεχθῇ ταύτην καὶ νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὰς εὐθύναις τοῦ ἔγχειρήματος. Ἡ ἀπάντησις ὅμως ἦτο πάντοτε ἀποτρεπτικὴ.

4.—Συνεχίζονται αἱ προσπάθειαι διὰ τὴν συγκρότησιν ἐνόπλων ὁμάδων, ὑπὸ ἀτόμων τὰ ὅποια τὰ χαρακτηρίζει ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ ἐξολοσώσῃ. Ἡ ἀνταπόκρισις μέχρι τοῦδε ἦτο ἀποθαρρυντικὴ, ἀλλ' αἱ προσπάθειαι συνεχίζονται. Τοιαῦται ὅμως ὁμάδες θά καταστοῦν σύμμαχοι τῶν ἐχθρῶν τῆς Κύπρου.

5.—Ἡ Κυβέρνησις θά λάβῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως καὶ δέν θά ἐπιτρέψῃ τὴν ἐθνικὴν καταστροφὴν, πρὸς τὴν ὁποίαν πράξεις ἀσυνέτων δυνατόν νὰ ὀδηγήσουν.

Ἐπίσημος ἐκπρόσωπος, εἰς ἐρώτησιν δημοσιογράφων ἐάν ὁ Πρόεδρος Μακάριος ἀντιμετωπίζει τὸ ἐνδεχόμενον προκηρύξεως προεδρικών ἐκλογῶν, εἶπεν ὅτι ἐάν ὁ κ. Γρίβας, ἀμφανιζόμενος δημοσίως, ἀναπτύξῃ πολιτικὴν δράσιν καὶ προκύψῃ θέμα ἐκλογῶν, ὁ λαὸς θά κληθῇ νὰ δώσῃ τὴν ἐτυμηγορίαν του.

Τὸ πλήρες κείμενον τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Μακαρίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὸ πλήρες κείμενον τῶν δηλώσεων τοῦ προέδρου Μακαρίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Εἰς δημοσίαν πρό τινας ὁμιλίαν μου ἀνεφέρθη εἰς πληροφορίας περὶ προσπάθειας σχηματισμοῦ ἐνόπλων ὁμάδων, τῶν ὁποίων προορισμὸς, ὡς λέγουν οἱ ἀναλαβόντες τὴν προσπάθειαν εἶναι ἡ ὑποστήριξις τοῦ στρατηγοῦ Γρίβα πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς μυστικῆς ἀφίξεώς του εἰς τὴν Κύ-

Μακάριος: ἔντονος προειδοποίησις

Συνέχεια εκ της 1ης σελίδος
προν. Έπανερχομαι σήμερα επί του ίδιου θέματος.

«Δέν δύναμαι να είπω μετά δεκαετήτων κατά πόσον ο στρατηγός έδωσε πράγματι οδηγίες εις την συγκρότησιν ενόπλων ομάδων. Η προσπάθεια, εν πάση περιπτώσει, διά τόν καταρτισμόν παρανόμων ομάδων συνεχίζεται. Μερικά πρόσωπα, των οποίων τās έκδηλώσεις και ενεργείας χαρακτηρίζουν τυφλός φανατισμός και εξαλλοσύνη, ανέλαβον εξ ονόματος του Στρατηγού τό έργον τής παρανόμου αυτής στρατολογίας. Προήγγισαν ήδη πολλούς δι' έγγραφην εις τās καταρτιζόμενας ομάδας. Η άναπόκρισις υπήρξε πάλι τούδε άποθαρρυντική, άλλ' η προσπάθεια εντεινεται».

Η κυβέρνηση γνωρίζει

«Η κυβέρνηση έχει αρκετάς πληροφορίες και γνωρίζει πολλάς λεπτομερείας περί τής παρανόμου αυτής δραστηριότητος, η οποία ούδέ εστιν θανάτιον σκοπόν δύναται να έξυπηρετήσῃ η μη μόνον τά διχοτομικά σχέδια τών Τούρκων. Ύπερβαλλόντως υπερβαίνουσι τά όρια πάσης σοβαρότητος οι φρονούντες ότι δι' ενόπλων ομάδων και από κρησφυγέτων είναι δυνατόν να διεξαχθῇ εθνικός άγών πρὸς επίτευξιν τής Ένώσεως».

Έναντίον τίνων;

«Έναντίον τίνων θά στρέψουν τά όπλα αι έν ονόματι του στρατηγού Γρίβα καταρτιζόμεναι ομάδες; Έναντίον τής κυβερνήσεως ή κρατικών όργανων ή Έλληνων πολιτών; Πιθανώς και έναντίον Τούρκων. Άλλ' οίσσθήτε καταί άν εν τω τ' στόχος των, μία είναι έν τω τ' αιτία αναλύσει ή ώμή πραγματικότητος. Η Κύπρος θά δεχθῇ τά πλήγματα. Καί η εθνική υπόθεσις του Κυπριακού Έλληνισμού θά ύποστῇ τά τραύματα. Σύμψυκον τών εχθρών τής Κύπρου θά καταστούν αι Ένωπιοι ομάδες. Σύμψυκον άπρσοδόκητον θά εύρουν οι έπιδοιταίμυνοι την εδαφικήν ανεραϊότητα τής νήσου μας».

«Δέν θά επιτρέψωμεν, όμως, τήν άνεροτον ταύτην έστω και άκούσιον, συμμαχίαν. Δέν θά επιτρέψωμεν τήν εθνικήν καταστροφήν πρὸς τήν όποιαν πράξεις άσυνέτων δυνατόν να ώδηγήσούν. Η κυβέρνηση παρακολουθεῖ στενά τήν κατάστασιν και θά λάβῃ όλα τά ενδεικνύμενα μέτρα διά τήν αντιμετώπισίν τής».

«Θάλιθωμα βαθύτατα, διότι, ενώ η Κύπρος εύρίσκειται υπό δυσκόλους από πολλών πλευρών συνθήκας και ο λαός μας διερχεται περίοδον εθνικής ταλαιπωρίας, δημιουργείται άπρσοδοκίτως νέα δυσάρεστος κατάστασις, ήτις επιβάλλει εις τήν κυβέρνησιν να λάβῃ μέτρα διά τήν πρόλησιν θλιθερών εξελίξεων, τās δυνατοτήτας τών όποιων δημιουργουόν άφάρως αι όργανώμεναι παράνομοι ομάδες. Με τήν όργανώσιν ομάδων ήρχολήθησαν, δυστυχώς, και μερικοί δημόσιοι υπάλληλοι. Διά τούς υπαλλήλους τούτους έχω σαφείς πληροφορίες και ένδεικνυται ή άμσπος άπόλυσις των εκ τής δημοσίας θέσεως των διά τό δημόσιον συμφέρον. Η άνοχη και έπίεικεια εις ττοιούτας περιπτώσεις ουδόλως συστατάται».

Οί σκοποί του κ. Γρίβα

«Η σύμπυξις παρανόμου όργανώσεως και ενόπλων ομάδων, γίνεται εξ ονόματος του στρατηγού Γρίβα, όστις ήλθεν εις τήν Κύπρον πρό διμήνου έν κρυπτῇ και παραμένει έκτοτε κρυπτόμενος. Τό άπρόιον γεγονός ότι ο στρατηγός πάλι ένεπι μέχρι τούδε κρυπτόμενος, άποτελεῖ άποκαλυπτικόν στοιχείον τών προβλεψών και σκοπών του και του τρόπου έκδηλώσεως οίσσθήτε άπό τής δράσεώς του. Άλλά, ποιοι οι σκοποι τής λαθραίας άφίξεως του στρατηγού εις Κύπρον; Η άνάληψις άγώνος διά τήν ένωσιν τής Κύπρου μετά τής Ελλάδος, ώς διαλαλούν κραυγαλέως μερικοί έπιζήμιοι δι' αυτόν φίλοι. Μία νέα ΕΟΚΑ όργανούται διά να άγωνισθῇ ώς λέγεται υπ' αὐτῶν, πρὸς επίτευξιν τής ένώσεως! Άποτελεί διά να είπω τό έλάχιστον άφέλειαν εις άπρσομέτρητον βα-

θμόν, διεξαγωγή ένωτικού άγώνος δι' ενόπλων ομάδων και όργανώσεως κατά τό πρότυπον τής ΕΟΚΑ. Άλλα είναι σήμερα αι συνθήκαι. Ηγωνισθῇ τότε η ΕΟΚΑ έχουσα τήν συμπαράστασιν του πανελληνίου και άποικιακού καθεστώτος, κατά ξένης κυβερνήσεως. Έναντίον τούτων θά διεξαχθῇ σήμερα άγών όργανώσεως παρομοίας εκείνης τής ΕΟΚΑ; Οϊσθήτε και άν είναι ή άπάντησις, θά στρεψτεί στοιχείων λογικής και όρθοφροσύνης».

«Ουδέις δύναται να άφαιρέσῃ τό δικαιώμα του στρατηγού Γρίβα να προσφέρῃ τās υπηρεσίας του εις τήν Κύπρον. Δέν έχει, όμως, οὐτος τό δικαιώμα να προσφύγῃ εις τήν παρανομίαν. Άντι καταφυγῆς εις κρύπτην διά να έτοιμασῇ τά οϊσθήτε σχέδια παρανόμου δράσεως, δύναται έλευθέρας να ζητήσῃ από τόν Έλληνικόν Κυπριακόν Λαόν τήν εις αυτόν άνάθεσιν τής έντολής και τής εύθύνης χειρισμοῦ του εθνικού ζητήματός μας. Έπιπλέον διά να αναλάβῃ ο στρατηγός άγώνα υπέρ τής ένώσεως, πρέπει να ζητήσῃ και τήν έγκρισιν τής ελληνικής κυβερνήσεως. Διότι η Ελλάδα είναι εκείνη, ή όποια θά καταβάλῃ τό μεγαλύτηρον διά ποικίλων θυσιών τίμημα! Καί οὐτε ο Γρίβας, οὐτε έγώ, οὐτε οίσσθήτε άλλος έχουν τό δικαιώμα άνευ προηγουμένης συνηθέσεως μετά τής ελληνικής κυβερνήσεως, να έμπλέξουν τήν Ελλάδα εις πολεμικήν περιπέτειαν».

«Δύναμαι τώρα να άποκαλύψω ότι έδηλώσα σαφώς και έπαναληφμένως εις κατά καιρούς ελληνικές κυβερνήσεις ότι άδιστακώς θά εκκήρυττον τήν Ένωσιν εάν είχαν τήν πρὸς τόστο συγκατάθεσιν, εάν δηλαδή η Ελλάδα ήτο έτοιμη να άποδεχθῇ τήν Ένωσιν και να συμμερισθῇ τās εύθύνας τών έπιπτώσεων εκ ττοιούτου έγχειρήματος».

«Η άπάντησις, κατοπιν ύπευθύνου σταθμισέως όλων τών πρὸς έπιτυχίαν ή άποτυχίαν του έγχειρήματος συναφών παραγόντων, ήτο πάντοτε άποτρεπτική. Περιττά, έπομένως, είναι τά περί Ένώσεως μαθήματα, των όποιων ώς διδάσκαλοι παρουσιάζονται ο στρατηγός και οι άποκαλούμενοι «Ένωτικοί» ύποστηρικταί του. Ένωτικοί είναι όλοι οι Έλληνες τής Κύπρου και οὐχί μόνον η μικρά ομάδα τών άπαδών του στρατηγού Γρίβα. Άλλ' η Ένωσις δέν επιτυγχάνεται δι' έκδηλώσεων και πράξεων ήρωϊκής μόριας. Άνεξαρτήτως, όμως, του ύπό τās σημερινάς συνθήκας και δεδομένας έφικτού ή άνεφικτού τής Ένώσεως, ο Κυπριακός Έλληνισμός θά παραμείνῃ σταθερώς προσηρμοσμένος πρὸς τήν Ελλάδα και τά ελληνικά ιδεώδη. Ψυχικώς ήνωμένος θά παραμείνῃ πάντοτε μετά τής Ελλάδος και ουδέποτε θά άποβάλῃ τόν εθνικόν του χαρακτήρα».

Δράσις και αντίδρασις

«Άλλ' η διατήρησις του εθνικού μας χαρακτήρος προϋποθέτει τήν εθνικήν μας έπίδωσιν. Καί, πολλοί είναι σημερον οι άπειλούντες τήν εθνικήν έπίδωσιν μας κίνδυνοι. Είναι, όμως, θλιβερόν, διότι εις τούς έξωθεν προστίθενται και έσωθεν κίνδυνοι. Αί συγκροτούμεναι έν ονόματι του στρατηγού Γρίβα ένωπιοι ομάδες, μόνον εθνικήν ζημίαν δύναται να προκαλέσουν. Καί πολύ φοβόμαι ότι η παράνομος δράσις, πιθανώς να έχῃ ώς άποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, και τήν παράνομον αντίδρασιν. Πού δε τότε ώδηγήσεται; Στόν εμφύλιον σπαραγμόν και τήν αυτοκαταστροφήν. Καί θά επιχαιρούν οι εχθροί τής Κύπρου διότι οὕτω προωθούνται πρὸς έφαρμογήν τά έπιβόλα κατά τής νήσου μας σχέδια των».

«Δέν άμφισβητῶ τόν πατριωτισμόν του στρατηγού Γρίβα. Άμφισβητά, όμως, σοβαρώς τήν όρθότητα σκέψεως και τής κρίσεως. Καί νομίζω ότι ο στρατηγός παρεπίσθη και παρεσύρθη εις μίαν άτυχῇ δι' αὐτόν περιπέτειαν, από τήν όποιαν ώς φρονώ, δέν θά έξέλθῃ άνευ άμυαρώσεως τής αϊγλης με τήν όποιαν τόν περιέβαλον η θυσία τής Κυπριακής νεολαίας και τό ήρωϊκόν έπος τής ΕΟΚΑ. Προσωπικώς είμαι διατεθειμένος να συνδράμω, όπως έξέλθῃ τής άτυχου αυτής περιπετειάς, ή όποια δυνατόν να έχῃ θλιβερωτάτας έπιπτώσεις επί του μέλλοντος του Κυπριακού Έλληνισμού».

«Άλλ' εάν ο στρατηγός έπιμείνῃ εις παρανόμον δράσιν διά πρόωθησιν οϊσθήτε σκοπού, θά συ-

ναντήσῃ τήν νόμιμον αντίδρασιν μου. Κατά τήν κρίσιμον αὐτήν περίοδον, τήν όποιαν διερχόμεθα, είναι άνεπιτρέπτα τά υπό σκέπην κρησφυγέτων σχέδια και εθνικά πειράματα του στρατηγού».

«Έν τῷ μεταξύ, καλώ τόν λαόν εις επαγρύπνησιν κατ' αἰετ' και εις άutoσυγκράτησιν κατά τών προκλήσεων. Γνωρίζω ότι η προσπάθεια σχηματισμοῦ ενόπλων ομάδων δέν εύρίσκει άνταπόκρισιν. Οί πρωτοστατούντες εις τήν συγκρότησιν ενόπλων ομάδων, πρέπει να άπομνησθύν. Πιθανώς οὔτοι να άποπειραθοῦν τήν δημιουργίαν κλίματος φοβίας. Άλλ' είμαι βέβαιος ότι ο λαός θά παραμείνῃ άπτόητος από οϊσσθήτε τυχόν τρομοκρατικὰς ενεργείας. Ο λαός είναι δύναμις μεγάλη και τήν δύναμιν τήν δέν πρέπει να κἀμουν οι εχθροί της και διαίως επιδιώκοντες τήν διαμόρφωσιν τής τύχης του. Από κυβερνητικής πλευράς θά ληφθούν όλα τά μέτρα διά να αισθάνεται ο λαός έν ασφάλεια. Θάλιθωμα, όμως, βαθύτατα διότι, ενώ επί εύαισθητόν πλάστιγγος κρίνεται ή τύχη και τό μέλλον μας και απαιτείται σημερον άλλως ιδιαιτέρως ή ένότης όλων τών εθνικών δυνάμεων μας, υπό μερικῶν καλλιεργεταί συνθηματικῶς και μετά πάθους ο σπῆρος τής Έθνικῆς διανοίας και εκ τών έσω ύπονομεύεται τό τοίχος τής εθνικής άμύνης μας. Άλλ' άπομονωμένους τούς όλίγους, οίτινες ένσπεύρουν τήν διχόνοιαν και γίνονται πρόξενoi εθνικών κινδύνων, ήγεσία και λαός, ένισχύοντες τό έσωτερικόν μας μέτωπον δέν θά έπιτρέψωμεν τήν ύπονομείσιν του τοίχους τής άμύνης και εθνικής μας άντιστάσεως».

Και μία συνέντευξις

ΑΜΒΟΥΡΓΟΝ, 29 Οκτωβρίου. Ιδιαιτέρα Ύπηρεσία. — «Πιστεύω ότι αι πιθανότητες διά τόν επίτευξιν μίας συμφωνίας ήσαν μεγαλύτεραι εάν ήτο παρακατά τήν ένδοκυπριακόν διάλογον ένας άντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέως του Ο.Η.Ε., με συγκεκριμένα αρμοδιότητας».

Εις τήν έν λόγω δήλωσιν προέβη ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, εις συνέντευξιν του πρὸς άπεσταλμένον τής Γερμανικής έφημερίδος «Βέλτ». Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος έτόνισεν περαιτέρω άπαντάν εις διαφόρους ερωτήσεις του άπεσταλμένου τής «Βέλτ»:

«Ηκούσα ότι ύπάρχει πρότασις να όρισθῃ ὅτι τής Ελλάδος και τής Τουρκίας ανά εις συνταγματολόγους, άμφοτέροι δε να λάβουν μέρος εις τās συνομιλίας ως σύμβουλοι. Φοβόμαι ότι η άνάμιξις τών δύο αὐτῶν ειδικῶν θά ήδύνατο να άποδειχθῇ μη έπικοινωνητική».

«Η πικρία του παρελθόντος έναντι τής Μεγαλῆς Βρετανίας, έχει λησμονηθῇ και αι σχέσεις μας με τήν χώραν αὐτήν είναι πολὺ καλαι. Βεβαίως δέν δύναμεθα να είπωμεν ότι είμεθα ευτυχῆς διά τό λεγόμενον συμφώνον έγκαταστάσεως, βάσει του όποιου οι Βρετανοί διετήρησαν έν τμήμα τής Κύπρου, τό όποϊον χρησιμοποιοῦν ως στρατιωτικὴν βάση και θεωροῦν βρετανικόν έδαφος. Άλλά δέν νομίζω ότι τήν στιγμήν αὐτήν θά έβρεπε να άποτελεσῇ άντικείμενον συζητήσεων τό θέμα τών βρετανικών βάσεων».

«Η Ένωσις, ως εθνική έπίδωξις, δέν θά φύγῃ ποτέ από τήν καρδίαν του κυπριακού λαού. Οί Έλληνες τής Κύπρου είναι πάντοτε υπέρ τής Ένώσεως ακόμη και όταν είναι άπραγματοποίητος».

Μήνυμα Έφ'εδρων υπέρ τής Ένώσεως

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 29 Οκτωβρίου. Αθηναικόν Πρακτορείον. — Έλληνικῶς πρὸι έφ'εδροι αξιωματικοί ήπήθον, τον μηνύματα πρὸς τόν πρόεδρον Μακάριον και τόν Πρωθυπουργόν τής Ελλάδος κ. Γεώργιον Παπαδόπουλον, έμμένοντες επί τής Ένώσεως, ως εθνικού σκοπού».

Εις τό δημοσιευθέν σημερον μηνύμα των πρὸς τόν Πρόεδρον Μακάριον, οι ύπηρετήσαντες εις τήν Έθνικὴν Φρουράν έφεδροι αξιωματικοί καταγγέλλουν, επίσης, τήν πολιτικὴν συμφιλίωσιν τής Κυπριακής Κυβερνήσεως μετά τών Τουρκοκυπρίων, ή όποια άποδέλπει εις μίαν ένιαίαν, κυρίαρχον και άεξάρτητον Δημοκρατίαν».